

Vergaderjaar 1991-1992

22 487

Herziening van het procesrecht in zaken van personen- en familierecht

Nr. 1

KONINKLIJKE BOODSCHAP

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een voorstel van wet tot herziening van het procesrecht in zaken van personen- en familierecht.

De toelichtende memorie (en bijlagen) die het wetsvoorstel vergezelt, bevat de gronden waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

's-Gravenhage, 8 januari 1992

Beatrix

Nr. 2

VOORSTEL VAN WET

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is het procesrecht in zaken van personen- en familierecht te vereenvoudigen en stroomlijnen;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedgevonden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

Het Derde Boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering wordt als volgt gewijzigd:

A. De eerste afdeling van de Zesde Titel wordt vernummerd tot derde afdeling van de Zevende Titel, met vernummering van de artikelen 794 tot en met 797 tot 853 tot en met 856.

S-RW

B. De tweede tot en met de vierde afdeling en de vijfde afdeling A van de Zesde Titel vervallen.

C. De vijfde afdeling van de Zesde Titel wordt vernummerd tot tweede afdeling.

D. De Zesde Titel A, de Zesde Titel B, de Eerste afdeling en de Tweede afdeling van de Zevende Titel, alsmede de Achtste Titel vervallen.

E. De zevende en de achtste afdeling van de Zesde Titel worden vernummerd tot eerste en tweede afdeling van de Zevende Titel, waarvan het opschrift komt te luiden: Enige bijzondere rechtsplegingen.

ARTIKEL II

Het opschrift en de eerste afdeling van de Zesde Titel van het Derde Boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering komen als volgt te luiden:

Zesde Titel

Rechtspleging in zaken betreffende het personen- en familierecht

Eerste afdeling

Rechtspleging in andere zaken dan scheidingszaken

Artikel 798

1. Voor de toepassing van deze afdeling wordt onder belanghebbende verstaan degene op wiens rechten of verplichtingen de zaak rechtstreeks betrekking heeft.

2. In zaken van curatele en onderbewindstelling worden onder belanghebbenden bovendien verstaan de echtgenoot of andere levensgezel en de kinderen of, bij gebreke van dezen, de ouders, broers en zusters van degene wiens curatele of goederen het betreft.

Artikel 799

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 429d, eerste lid, bevat een verzoekschrift de namen en, voor zover bekend, de voornamen en de woonplaats van de belanghebbenden, alsmede van anderen wier verklaring in verband met de beoordeling van het verzoek van betekenis kan zijn.

2. Bij de indiening van het verzoekschrift ter griffie worden, voor zover nodig, overgelegd de bescheiden die kunnen dienen tot bewijs van de gestelde feiten. Eveneens worden de nodige afschriften van het verzoekschrift en de bescheiden overgelegd.

Artikel 800

1. Tenzij de rechter aanstonds een beschikking geeft waarbij hij zich onbevoegd verklaart of het verzoek toewijst, wordt aan de belanghebbenden, voorzover hun woonplaats bekend is, een afschrift van het verzoekschrift en van de daarbij behorende bescheiden toegezonden en worden de belanghebbenden opgeroepen voor de behandeling. Is de woonplaats niet bekend, dan wordt bij de oproeping het verzoek kort aangeduid.

2. Voorts kan de rechter bevelen dat degenen wier verklaring in verband met de beoordeling van het verzoek van betekenis kan zijn, worden opgeroepen om ter terechtzitting te verschijnen.

Artikel 801

1. In zaken van levensonderhoud wordt in de oproeping van de belanghebbenden een termijn vermeld waarbinnen dezen een verweerschrift kunnen indienen. Indien binnen die termijn geen verweerschrift wordt ingediend, kan, tenzij de artikelen 809 en 810 toepassing vinden, een behandeling ter terechtzitting achterwege blijven.

2. De oproeping van de belanghebbenden gaat in deze zaken vergezeld van de mededeling dat de rechter kan bepalen dat de behandeling achterwege kan blijven indien binnen de voor het indienen van een verweerschrift vastgestelde termijn geen verweerschrift wordt ingediend, alsmede van de mededeling dat de indiening slechts kan geschieden door een procureur.

Artikel 802

Indien een verzoeker, een belanghebbende, of een ander wiens verklaring in verband met de beoordeling van het verzoek van betekenis kan zijn en die moet worden ondervraagd, in Nederland verblijft, doch buiten staat is zich naar het gerechtsgebouw te begeven, zal de ondervraging op diens verblijfplaats geschieden. Zou de rechter zich daartoe buiten zijn rechtsgebied moeten begeven, dan kan hij een rechter binnen wiens rechtsgebied de betrokkene verblijft, verzoeken de ondervraging te verrichten.

Artikel 803

De rechter kan in elke stand van de zaak aan iedere verzoeker en belanghebbende bevelen de gegevens en bewijsstukken te verstrekken waarvan hij de kennisneming nodig acht.

Artikel 804

Na afloop van de behandeling deelt de rechter aan de ter behandeling verschenen personen mede op welke terechtzitting de beschikking zal worden uitgesproken.

Artikel 805

1. De beschikking wordt uitgesproken ter openbare terechtzitting. Artikel 60 is van overeenkomstige toepassing.

2. De griffier verstrekt of verzendt onverwijld een afschrift van de beschikking aan de verzoeker, de verschenen belanghebbenden, de niet verschenen belanghebbenden aan wie een afschrift van het verzoekschrift is verzonden en, indien de beschikking een minderjarige of de herroeping van een adoptie betreft, de raad voor de kindbescherming.

3. De griffier vermeldt daarbij de termijn waarbinnen en de wijze waarop hoger beroep kan worden ingesteld.

Artikel 806

1. In afwijking van het bepaalde in het tweede lid van artikel 429n kan van een beschikking hoger beroep worden ingesteld:

a. door de verzoeker en degenen aan wie een afschrift van de

beschikking is verstrekt of verzonden, binnen twee maanden na de dag van de uitspraak;

b. door andere belanghebbenden binnen twee maanden na de betekening daarvan of nadat de beschikking hun op andere wijze bekend is geworden.

2. Op de procedure in hoger beroep zijn de artikelen 799 tot en met 804 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 807

Tegen beschikkingen ingevolge

a. artikel 257 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek;

b. artikel 271, 272, 278 lid 2, 331 of 332 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek;

c. artikel 246a of 336a van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek;

d. artikel 435, tweede lid, van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek staat geen andere voorziening open dan cassatie in het belang der wet.

Artikel 808

Zaken betreffende minderjarigen die bij de rechtbank aanhangig worden gemaakt, uitgezonderd die welke het levensonderhoud van een minderjarige betreffen, worden behandeld door de kinderrechter. Indien deze de zaak naar de meervoudige kamer verwijst, neemt de kinderrechter aan de behandeling deel.

Artikel 809

1. In zaken betreffende minderjarigen, uitgezonderd die welke het levensonderhoud van een minderjarige betreffen die de leeftijd van zestien jaren nog niet heeft bereikt, beslist de rechter niet dan na de *minderjarige van twaalf jaren of ouder in de gelegenheid te hebben* gesteld hem zijn mening kenbaar te maken, tenzij het naar het oordeel van de rechter een zaak van kennelijk ondergeschikt belang betreft. De rechter kan minderjarigen die de leeftijd van twaalf jaren nog niet hebben bereikt, in de gelegenheid stellen hem hun mening kenbaar te maken op een door hem te bepalen wijze. Hetzelfde geldt in zaken betreffende het levensonderhoud van minderjarigen die de leeftijd van zestien jaren nog niet hebben bereikt.

2. In zaken betreffende curatele en onderbewindstelling ter bescherming van meerderjarigen is de eerste volzin van het eerste lid van overeenkomstige toepassing ten aanzien van de onder curatele te stellen of gestelde persoon of ten aanzien van degene wiens goederen het betreft.

Artikel 810

1. De rechter kan in zaken betreffende minderjarigen, indien hij dit met het oog op de beoordeling van de belangen van de minderjarige noodzakelijk acht, het advies van de raad voor de kinderbescherming inwinnen. Hij kan de raad daartoe in elke stand van de zaak oproepen.

2. De raad voor de kinderbescherming kan in deze zaken eigener beweging zijn mening schriftelijk aan de rechter kenbaar maken of ter terechtzitting verschijnen, indien de raad dit met het oog op de beoordeling van de belangen van de minderjarige noodzakelijk acht.

3. De raad voor de kinderbescherming ontvangt daartoe onverwijld een afschrift van het verzoekschrift, en wordt tijdig van het tijdstip van de terechtzitting op de hoogte gesteld.

Artikel 811

1. In zaken betreffende minderjarigen worden als belanghebbenden bij het recht op inzage en afschrift, als bedoeld in artikel 429I, van door de raad voor de kinderbescherming of het openbaar ministerie overgelegde bescheiden alsmede van door een deskundige op verzoek van de rechter overgelegde bescheiden aangemerkt:

- a. de verzoekers,
- b. de ouders, voogden en toeziende voogden,
- c. degenen die de minderjarige als behorende tot hun gezin verzorgen en opvoeden en die uit dien hoofde een nauwe persoonlijke betrekking met het kind hebben, en
- d. de minderjarige van twaalf jaren of ouder, tenzij de rechter is gebleken dat hij niet in staat is tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake.

2. Inzage of afschrift kan evenwel worden geweigerd door de rechter aan wie de bescheiden zijn overgelegd, op een van de onder h en i van artikel 4 van de Wet openbaarheid van bestuur genoemde gronden.

3. Tegen de beschikking staat geen andere voorziening open dan cassatie in het belang der wet.

Artikel 812

Iedere beschikking betreffende de gezagsuitoefening over minderjarigen, de beschikkingen ingevolge artikel 822, eerste lid, onder c van dit Wetboek en de artikelen 246a, 262, 263, 326 en 336a van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek daaronder begrepen, geeft degene aan wie deze minderjarigen ingevolge de beschikking tijdelijk of blijvend worden toevertrouwd, van rechtswege het recht tot het aan hem doen afgeven van deze minderjarigen.

Artikel 813

1. Het openbaar ministerie verleent zo nodig zijn medewerking:
  - a. tot de voorgeleiding van een minderjarige voor de rechter ingevolge artikel 261 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek en artikel 809 van dit Wetboek;
  - b. tot de overbrenging van een minderjarige naar een inrichting of naar een andere plaats ingevolge de artikelen 262, 263 en 326 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek;
  - c. tot de afgifte van minderjarigen, als bedoeld in artikel 812;
  - d. tot de tenuitvoerlegging der beschikkingen, bedoeld in artikel 278, tweede lid, van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek.

2. De dienaar der openbare macht, die door het openbaar ministerie is aangewezen om de in lid 1 bedoelde medewerking te verlenen dan wel medewerking te verlenen aan de tenuitvoerlegging der bevelen, door de officier van justitie gegeven ingevolge de artikelen 241, 272 en 332 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, heeft toegang tot elke plaats, voor zover dat redelijkerwijs voor de vervulling van zijn taak nodig is.

ARTIKEL III

Het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering wordt voorts als volgt gewijzigd:

- A. In het derde lid van artikel 182 wordt «genoemd in artikel 828a» vervangen door: betreffende hun levensonderhoud

B. In artikel 429c worden, met vernummering van de leden 2-9 tot 6-13, vier nieuwe leden ingevoegd, welke luiden:

2. In zaken betreffende minderjarige kinderen is bevoegd de rechter van de woonplaats of, bij gebreke van een woonplaats in Nederland, van het werkelijk verblijf van de minderjarige.

3. In zaken betreffende curatele of onderbewindstelling ter bescherming van meerderjarigen is bevoegd de rechter van de woonplaats of, bij gebreke van een woonplaats in Nederland, van het werkelijk verblijf van degene wiens curatele onderscheidenlijk goederen het betreft.

4. In zaken die leiden of kunnen leiden tot de aanvulling van een register van de burgerlijke stand of tot de inschrijving, doorhaling of wijziging daarin van een akte of latere vermelding, is, indien het niet mede een zaak betreft ten aanzien waarvan een andere rechter bevoegd is op grond van een of meer van de andere leden van dit artikel, bevoegd de rechter binnen wiens rechtsgebied de akte is of moet worden opgenomen.

5. In zaken van afwezigheid of vermissing is bevoegd de rechter van de verlaten woonplaats van de afwezige of vermiste. Ten aanzien van de vaststelling van overlijden is bevoegd de rechter te 's-Gravenhage.

C. In artikel 429d wordt aan het tweede lid een zin toegevoegd, die luidt:

De griffier tekent op het verzoekschrift en op de afschriften de dag van ontvangst aan.

D. In artikel 429h wordt in het tweede lid na de eerste zin een zin ingevoegd, die luidt:

De griffier tekent op het verweerschrift en op de afschriften de dag van ontvangst aan.

E. In het vierde lid van artikel 429n wordt «de in de eerste zin van het tweede lid genoemde termijn» vervangen door: de voor het instellen van het hoger beroep geldende termijn.

F. In de Vierde Titel van het Derde Boek wordt een nieuwe negende afdeling ingevoegd, die luidt:

Negende afdeling

Van middelen tot bewaring van zijn recht op goederen der gemeenschap

Artikel 768

1. Indien echtgenoten of gewezen echtgenoten gehuwd zijn of waren in een gemeenschap van goederen, kan ieder van hen de president van de rechtbank verzoeken hem verlof te verlenen tot verzegeling, boedelbeschrijving en waardering van goederen der gemeenschap alsmede tot het leggen van conservatoir beslag op goederen der gemeenschap.

2. Indien nog geen verzoek tot opheffing van de gemeenschap, tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed is gedaan, is de in artikel 700 aangewezen president bevoegd. Is een zodanig verzoek reeds gedaan, dan is bevoegd de president van de rechtbank waarbij dat verzoek aanhangig is of laatstelijk was.

3. Tot het leggen van conservatoir beslag verleent de president slechts verlof indien de verzoeker aantoonde dat er gegronde vrees voor verduistering van de goederen der gemeenschap bestaat.

4. Tegen een verlot als bedoeld in het eerste lid is geen hogere voorziening toegelaten.

Artikel 769

1. Op het beslag zijn de bepalingen betreffende conservatoir beslag tot verhaal van een geldvordering van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat geen vermelding van een bedrag wordt vereist en dat als hoofdzaak geldt het verzoek tot opheffing van de gemeenschap respectievelijk tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed, alles behoudens voor zover daarvan in de volgende artikelen niet wordt afgeweken.

2. Voor de overeenkomstige toepassing van artikel 444b treedt de waarde van het in beslag te nemen goed in de plaats van het bedrag van de vordering waarvoor het beslag wordt gelegd.

Artikel 770

1. Indien het beslag is gelegd onder een derde, is deze verplicht verklaring te doen van de vorderingen en zaken die door het beslag zijn getroffen. De artikelen 475–477a zijn van overeenkomstige toepassing.

2. De derde voldoet op verlangen van de deurwaarder aan zijn verplichtingen tot voldoening, afgifte of terbeschikkingstelling van de uit te keren gelden, zaken of goederen, naar gelang dit voor de afwikkeling van de verdeling van de gemeenschap nodig is.

Artikel 770a

In geval van een beslag op een onroerende zaak is artikel 505, derde lid, niet van toepassing.

Artikel 770b

1. Bij toewijzing van het verzoek tot opheffing van de gemeenschap respectievelijk tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed, vervalt het beslag zodra de goederen aan de andere echtgenoot worden toege-
deeld of krachtens de verdeling aan de beslaglegger geleverd.

2. Het beslag vervalt eveneens zodra een verzoek als bedoeld in lid 1 wordt ingetrokken.

3. De artikelen 704, eerste lid, 715, derde lid, 722, 723 en 724, derde lid, zijn niet van toepassing.

Artikel 770c

Een eventueel overschot van een executie wordt door de deurwaarder, notaris of pandhouder onverwijld gestort bij een bewaarder als bedoeld in artikel 445 ten behoeve van de echtgenoot aan wie dit overschot wordt toegedeeld.

ARTIKEL IV

Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek wordt als volgt gewijzigd:

A. De Tweede Titel wordt als volgt gewijzigd:

1. In artikel 4, vierde lid, vervallen de tweede en derde zin.

2. In artikel 9, tweede lid, vervallen de woorden «van de woonplaats van de vrouw» en vervalt de tweede zin.

B. De Vierde Titel wordt als volgt gewijzigd:

1. Artikel 20f komt te luiden:

Artikel 20f

Het vierde lid van artikel 20d is ten aanzien van het hoger beroep van overeenkomstige toepassing.

2. In het eerste lid van artikel 20g wordt de zinsnede «zendt een afschrift van de beschikking, zodra deze in kracht van gewijsde is gegaan» vervangen door: zendt niet eerder dan twee maanden na de dag van de beschikking een afschrift daarvan

3. Artikel 21 wordt als volgt gewijzigd:

a. In het eerste lid vervalt de zinsnede «kracht van gewijsde gegane» en wordt na uitspraken ingevoegd: waarvan de dagtekening ten minste twee maanden oud is en; onder a vervalt de zinsnede «een echtscheiding, een ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed,»:

b. Een nieuw tweede lid wordt ingevoegd, onder vernummering van de leden 2, 3, 4, 5 en 6 tot 3, 4, 5, 6 en 7, dat luidt:

2. De ambtenaar van de burgerlijke stand maakt eveneens akten van inschrijving op van in kracht van gewijsde gegane rechterlijke uitspraken die een echtscheiding, een ontbinding van een huwelijk na scheiding van tafel en bed of een vernietiging van zulk een ingeschreven uitspraak inhouden.

c. In het (nieuwe) derde lid wordt na «onder a» ingevoegd: en in lid 2.

d. In het (nieuwe) vijfde lid vervalt de zinsnede «, met uitzondering van die welke een echtscheiding of een ontbinding van een huwelijk na scheiding van tafel en bed inhouden,» en wordt de zinsnede «een afschrift aan de ambtenaar van de burgerlijke stand, zodra de uitspraak in kracht van gewijsde is gegaan» vervangen door: niet eerder dan twee maanden na de dag van de beschikking een afschrift aan de ambtenaar van de burgerlijke stand.

4. In artikel 29, eerste lid, vervalt in de eerste zin het zinsdeel «, binnen welker rechtsgebied de akte in de registers van de burgerlijke stand is of had moeten zijn opgenomen» en vervalt de slotzin.

5. Artikel 29a wordt als volgt gewijzigd:

a. In het eerste lid vervalt de zinsnede «binnen welker rechtsgebied zijn woonplaats is gelegen,».

b. Het vierde lid vervalt.

C. De Vijfde Titel wordt als volgt gewijzigd:

1. Artikel 39 wordt als volgt gewijzigd:

a. De leden 1 tot en met 3 vervallen.

b. De cijfers 4 en 5 onderscheidenlijk voor het vierde en vijfde lid worden vervangen door 1 en 2.

2. Artikel 49a wordt als volgt gewijzigd:

- a. De tweede en derde zin van het vijfde lid vervallen. Na de eerste zin wordt de volgende zin toegevoegd: In elke instantie beslist de rechter, gehoord het openbaar ministerie, zo spoedig mogelijk.
- b. Het zesde lid vervalt.

3. In artikel 55, onderdeel d, wordt «gegaan vonnis» vervangen door «gegane beschikking, gegeven op verzoek van een belanghebbende».

4. Artikel 61 wordt als volgt gewijzigd:

- a. In de eerste zin van het eerste lid vervalt de zinsnede «, binnen welker rechtsgebied de standplaats van die ambtenaar van de burgerlijke stand gelegen is».
- b. In het tweede lid wordt de puntkomma vervangen door een punt en vervalt het zinsdeel na de puntkomma alsmede de daarop volgende zin.

5. Artikel 69 wordt als volgt gewijzigd:

- a. In het eerste lid wordt het woord «gevorderd» vervangen door: verzocht.
- b. In het tweede lid wordt het woord «vorderen» vervangen door: verzoeken.

6. Artikel 70 wordt als volgt gewijzigd:

- a. In het eerste lid wordt het woord «vordering» vervangen door: verzoek.
- b. In het tweede lid wordt het woord «vorderen»: vervangen door: verzoeken.

7. Artikel 71 wordt als volgt gewijzigd:

- a. In het eerste en derde lid wordt telkens het woord «vorderen» vervangen door: verzoeken.
- b. In het tweede lid worden de woorden «gelijke vordering» vervangen door: gelijk verzoek.
- c. In het derde lid worden de woorden «de vordering» vervangen door: het verzoek.

8. In artikel 73 wordt het woord «gevorderd» vervangen door: verzocht en worden de woorden «De vordering» vervangen door: Het verzoek.

9. In artikel 74 wordt het woord «gevorderd» vervangen door: verzocht en worden de woorden «der rechtsvordering» vervangen door: van het verzoek.

10. Artikel 75 wordt als volgt gewijzigd:

- a. In het eerste lid wordt het woord «gevorderd» vervangen door: verzocht, worden de woorden «Deze vordering» vervangen door: Dit verzoek en wordt het woord «vorderen» vervangen door: verzoeken.
- b. In het tweede lid wordt het woord «vorderen» vervangen door: verzoeken.

11. In artikel 76 wordt het woord «vordering» vervangen door: verzoek.

12. In het eerste en tweede lid van artikel 77 worden telkens de woorden «het vonnis» vervangen door: de beschikking.

D. In de Zesde Titel vervalt in artikel 90, eerste lid, de tweede zin.

E. De Zevende Titel wordt als volgt gewijzigd:

1. In artikel 99 onder c wordt «vonnis dat» vervangen door: beschikking die.

2. In het tweede lid van artikel 104 wordt «het vonnis» vervangen door: de beschikking.

3. In het opschrift van de Vierde Afdeling wordt «vonnis» vervangen door: beschikking.

4. In artikel 109 Boek 1 B.W. wordt «vorderen» vervangen door: verzoeken.

5. Artikel 110, eerste lid, komt te luiden:

1. Het verzoek moet in het huwelijksregister, aangewezen in artikel 116 van dit boek, worden ingeschreven, en moet openlijk worden bekend gemaakt in een landelijk dagblad of in een dagblad verschijnend in de streek waar de tot kennisneming van het verzoek bevoegde rechter zitting houdt. De bekendmaking vermeldt de datum van het verzoek en de naam, de voornamen, het beroep en de woonplaats van ieder der echtgenoten. De beschikking mag niet worden gegeven binnen een maand nadat de bekendmaking heeft plaatsgehad.

6. In artikel 111 en 112 wordt «het vonnis» vervangen door: de beschikking, «de eis» door: het verzoek, en «gegronde rechtsvordering» door: gegrond verzoek.

7. In artikel 112 wordt het cijfer 1 voor het huidige artikel geplaatst en wordt een nieuw tweede lid toegevoegd, luidende:

2. De bekendmaking geschiedt door plaatsing van een uittreksel van de beschikking in de Staatscourant en in een of meer in de beschikking aangewezen dagbladen. Het uittreksel bevat de gegevens, bedoeld in artikel 110, eerste lid, alsmede de dagtekening van de beschikking en de aanduiding van de rechtbank die haar heeft gegeven. De gronden waarop de beschikking berust mogen in het uittreksel niet worden opgenomen.

F. De Achtste Titel, Tweede Afdeling, wordt als volgt gewijzigd:

1. In artikel 117, eerste lid, wordt in de laatste zin de zinsnede «is artikel 39 leden 1-4» vervangen door: is artikel 39 lid 4.

2. In artikel 119 vervalt het vierde lid en wordt het vijfde lid vernummerd tot vierde lid.

3. In artikel 133, tweede lid, wordt het woord «vorderen» vervangen door: verlangen.

4. In artikel 134 onder c wordt «vonnis dat» vervangen door: beschikking die.

5. In artikel 135 wordt «vorderen» vervangen door: verzoeken.

6. In het tweede lid van artikel 136 wordt het woord «vonnis» vervangen door: beschikking en wordt «de daartoe strekkende rechtsvordering werd ingesteld» vervangen door: het daartoe strekkende verzoek werd gedaan.

7. In het derde lid van artikel 140 wordt het woord «vonnis» vervangen door: beschikking en worden de woorden «de daartoe strekkende rechtsvordering werd ingesteld» vervangen door: het daartoe strekkende verzoek werd ingediend.

G. In artikel 162 wordt het cijfer 1 voor het huidige artikel geplaatst en wordt een nieuw tweede lid toegevoegd, dat luidt:

2. De rechtbank is eveneens bevoegd kennis te nemen van verzoeken tot wijziging van beslissingen inzake het gezag of samenhangend met het gezag die door een buitenlandse autoriteit zijn gegeven na een buiten Nederland tot stand gekomen echtscheiding, indien de minderjarige gewoon verblijf heeft in Nederland. Deze rechtbank is voorts bevoegd om in het gezag te voorzien of een met het gezag samenhangende beslissing te geven, indien de buitenlandse beslissing niet voor erkenning in aanmerking komt, dan wel indien na de echtscheiding zodanige beslissing niet is gegeven en de minderjarige gewoon verblijf heeft in Nederland.

H. In artikel 171 wordt het cijfer 2 voor het tweede lid vervangen door 3 en wordt een nieuw tweede lid ingevoegd, dat luidt:

2. De rechtbank is eveneens bevoegd kennis te nemen van verzoeken tot wijziging van beslissingen inzake het gezag die door een buitenlandse autoriteit zijn gegeven na een buiten Nederland tot stand gekomen scheiding van tafel en bed, indien de minderjarige gewoon verblijf heeft in Nederland. Deze rechtbank is voorts bevoegd om in het gezag te voorzien of een met het gezag samenhangende beslissing te geven, indien de buitenlandse beslissing niet voor erkenning in aanmerking komt, dan wel indien na de scheiding van tafel en bed zodanige beslissing niet is gegeven en de minderjarige gewoon verblijf heeft in Nederland.

I. Artikel 227 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het vierde lid worden de woorden «het adoptievonnis» vervangen door: de adoptiebeschikking.

2. Na het vierde lid wordt een nieuw vijfde lid toegevoegd, dat luidt:

5. In zaken van adoptie is de minderjarige ouder bekwaam in rechte op te treden en tegen een uitspraak beroep in te stellen.

J. In artikel 235, vierde lid, wordt tussen «ter zake van» en «handelingen» ingevoegd: de handlichting zelf en van

K. In artikel 250 wordt tussen «kantonrechter» en «een» ingevoegd: op verzoek van een belanghebbende of ambtshalve.

L. Aan artikel 255 wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt:

4. De kinderrechter die een kind onder toezicht heeft gesteld, kan de vervulling van de taak overdragen aan de kinderrechter van de woon- of verblijfplaats van de minderjarige. Bij algemene maatregel van bestuur worden hieromtrent nadere regels gesteld.

M. In artikel 260, tweede lid, wordt na het woord «kan» ingevoegd: op mondeling of schriftelijk verzoek.

N. Artikel 280 wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan het eerste lid, onder b, wordt het volgende toegevoegd:

De verklaring moet door de betrokkene in persoon of bij bijzondere gevolmachtigde worden afgelegd ter griffie van het kantongerecht dat overeenkomstig artikel 429c van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering in zaken betreffende minderjarigen bevoegd is. De verklaring moet worden afgelegd binnen veertien dagen, of – indien de persoon, die de verklaring moet afleggen, zich buiten Nederland bevindt – binnen twee maanden, nadat de benoeming is betekend. Tot betekening kan iedere belanghebbende, alsmede de raad voor de kinderbescherming opdracht geven.

2. Aan het eerste lid, onder c, wordt het volgende toegevoegd:

Een mondelinge bereidverklaring geschiedt ten overstaan van de rechter die benoemt; een schriftelijke bereidverklaring wordt neergelegd ter griffie waar de benoeming zal geschieden.

O. In artikel 284, eerste lid, wordt tussen de woorden «kantonrechter» en «een» gevoegd: op verzoek van een belanghebbende of ambtshalve.

P. Aan artikel 310, eerste lid, wordt het volgende toegevoegd:

Een mondelinge bereidverklaring geschiedt ten overstaan van de rechter die benoemt; een schriftelijke bereidverklaring wordt neergelegd ter griffie waar de benoeming zal geschieden.

Q. In artikel 313, tweede lid, wordt tussen de woorden «kantonrechter» en «een» gevoegd: op verzoek van een belanghebbende of ambtshalve.

R. Aan artikel 344, tweede lid, worden de volgende twee volzinnen toegevoegd: De kantonrechter onder wiens goedkeuring een verdeling tot stand komt, kan ter gelegenheid daarvan aanwijzingen als hier bedoeld geven. Overigens is de kantonrechter, aangewezen in artikel 429c van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bevoegd.

S. Na artikel 371 wordt een nieuw artikel 371a ingevoegd, dat luidt:

Artikel 371a

1. De griffier van het gerecht dat een voogd benoemt, doet daarvan onverwijld mededeling aan de kantonrechter van de woonplaats van de voogd.

2. Woont de voogd niet meer in het kanton of is hij opgevolgd door een voogd in een ander kanton, dan zendt de griffier onverwijld de voogdijbescheiden naar de griffier van het kanton waar de voogd of opvolgende voogd woonplaats heeft, onder opgave van diens adres.

T. Aan artikel 381 wordt een nieuw vijfde lid toegevoegd, dat luidt:

5. In zaken van curatele is degene wiens curatele het betreft bekwaaam in rechte op te treden en tegen een uitspraak beroep in te stellen.

U. De Zeventiende Titel wordt als volgt gewijzigd:

1. In artikel 395b, tweede lid, wordt «927 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering» vervangen door: 406d.

2. Na artikel 406 wordt een nieuw artikel 406d ingevoegd, dat luidt:

Artikel 406d

1. Bij iedere beschikking, waarbij:

a. ingevolge een der artikelen 262, 263 of 326 de plaatsing van een minderjarige in een van de daarbedoelde inrichtingen of elders dan in een inrichting wordt bevolen, of

b. ingevolge artikel 823, derde lid, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering of een der artikelen 271, 272, 331 of 332 een minderjarige voorlopig aan de raad voor de kindbescherming wordt toevertrouwd, dan wel

c. de gezinsvoogd machtiging wordt verleend om aanwijzing te geven tot een maatregel, als bedoeld in artikel 260, derde lid,

stelt de rechter tevens vast, welk bedrag de ouders of – indien deze onvermogen dan wel overleden zijn – de minderjarige ter bestrijding van de kosten van bedoelde maatregelen aan de raad voor de kindbescherming moeten betalen.

2. De in het eerste lid bedoelde beslissing omtrent de kosten is uitvoerbaar bij voorraad.

V. De Achttiende Titel wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid van artikel 409 vervallen de woorden «van zijn verlaten woonplaats» en vervalt de tweede zin.

2. In het eerste lid van artikel 412 vervalt het zinsdeel «van de plaats waar het sterfhuis zich bevindt.».

3. In het eerste lid van artikel 413 vervalt het zinsdeel «van de verlaten woonplaats of, bij gebreke van verlaten woonplaats in Nederland, de rechtbank te 's-Gravenhage».

4. De eerste zin van artikel 416 vervalt.

5. In het eerste lid van artikel 418 vervalt het zinsdeel «ter plaatse waar de rechtbank die de verklaring van vermoedelijk overlijden heeft uitgesproken gevestigd is.».

6. In artikel 419 vervalt het zinsdeel «aangewezen in het vorige artikel».

7. In artikel 426 vervalt telkens «te 's-Gravenhage».

8. Artikel 428 vervalt.

ARTIKEL V

Indien het bij Koninklijke Boodschap van 4 juli 1988 ingediende wetsvoorstel tot herziening van het afstammingsrecht tot wet is verheven en in werking is getreden, wordt het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering als volgt gewijzigd:

A. Artikel 18, tweede lid, vervalt.

B. Titel 7A van het Derde Boek vervalt.

ARTIKEL VI

Indien het bij Koninklijke Boodschap van 12 oktober 1990 ingediende wetsvoorstel tot herziening van Titel 4 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek en wijziging van enige andere bepalingen van Boek 1 van dat wetboek, het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en het Wetboek van Strafvordering, tot wet is verheven en in werking is getreden, wordt Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek als volgt gewijzigd:

A. Artikel 20 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor het artikel wordt het cijfer 1 geplaatst.
2. Aan het slot van de aanhef vervalt de zinsnede «in kracht van gewijsde gegane» en wordt na uitspraken ingevoegd: waarvan de dagtekening ten minste twee maanden oud is en.
3. Onder b vervalt de zinsnede «, een echtscheiding, de ontbinding van een huwelijk na scheiding van tafel en bed».
4. Een nieuw tweede lid wordt toegevoegd, dat luidt:
  2. De ambtenaar van de burgerlijke stand voegt eveneens aan de onder hem berustende akten van de burgerlijke stand latere vermeldingen toe van in kracht van gewijsde gegane rechterlijke uitspraken die een echtscheiding, een ontbinding van een huwelijk na scheiding van tafel en bed of de vernietiging van zulk een uitspraak tussen echtelieden wier huwelijksakte in de Nederlandse registers van de burgerlijke stand is opgenomen, inhoudt.

B. Artikel 20a wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt tussen «bedoeld» en «onder b» ingevoegd: in het eerste lid,
2. In het tweede lid wordt «onder b» vervangen door: eerste lid, onder b en tweede lid.

C. Het eerste lid van artikel 20e komt te luiden:

1. Van de in artikel 20, eerste lid, genoemde uitspraken zendt de griffier van het college waarvoor de zaak laatstelijk aanhangig was niet eerder dan twee maanden na de dag van de beschikking een afschrift aan de ambtenaar van de burgerlijke stand.

D. Artikel 24 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, vervalt de zinsnede «, binnen welker rechtsgebied de akte in de registers van de burgerlijke stand is of had moeten zijn opgenomen».
2. In het tweede lid wordt «zendt een afschrift van de beschikking, zodra deze in kracht van gewijsde is gegaan,» vervangen door: zendt niet eerder dan twee maanden na de dag van de beschikking een afschrift daarvan.

E. De artikelen 25e, 26c, 26f en 27c vervallen.

F. In artikel 25f, eerste lid, wordt de zinsnede «zendt een afschrift van de beschikking, zodra deze in kracht van gewijsde is gegaan» vervangen door: zendt niet eerder dan twee maanden na de dag van de beschikking een afschrift daarvan.

G. Artikel 26a komt te luiden:

Artikel 26a

De rechtbank kan, op verzoek of ambtshalve, bij de in het eerste lid van artikel 26 bedoelde verklaring voor recht tevens de toevoeging van een latere vermelding, op grond van artikel 24, eerste lid, aan een in de Nederlandse registers van de burgerlijke stand voorkomende akte gelasten.

H. Artikel 26b komt te luiden:

Artikel 26b

Is met betrekking tot de verzoeker geen akte in de Nederlandse registers van de burgerlijke stand opgenomen, dan kan de rechtbank te 's-Gravenhage, op verzoek of ambtshalve, bij haar beschikking tevens de inschrijving, overeenkomstig artikel 25, van een daarvoor in aanmerking komende in het buitenland opgemaakte akte in de registers van de burgerlijke stand te 's-Gravenhage gelasten, alsmede de verbetering van de akte van inschrijving op grond van artikel 24, eerste lid. Ook kan zij bij haar beschikking een last als bedoeld in artikel 25c geven alsmede een last tot verbetering, overeenkomstig artikel 24, eerste lid, van de door de ambtenaar van de burgerlijke stand te 's-Gravenhage op te maken akte.

F. Artikel 28 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervalt «, binnen welker rechtsgebied zijn woonplaats is gelegen,».

2. Het vierde lid vervalt.

ARTIKEL VII

A. Indien het bij Koninklijke Boodschap van 9 november 1990 ingediende wetsvoorstel tot herziening van het scheidingsprocesrecht tot wet is verheven en in werking is getreden, wordt het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering als volgt gewijzigd:

1. Artikel 815, vierde lid, vervalt; het vijfde lid wordt vernummerd tot vierde lid.

2. In artikel 818, eerste lid, wordt «902b» vervangen door: 809.

3. Aan artikel 818 wordt na het vierde lid een nieuw vijfde lid toegevoegd, luidende:

5. De artikelen 802 en 803 zijn van overeenkomstige toepassing.

4. In artikel 820, vijfde lid, wordt «is artikel 817» vervangen door: zijn de artikelen 802, 803 en 817.

5. Artikel 820a vervalt.

6. In artikel 821, vijfde lid, wordt «Artikel 814 is» vervangen door: De artikelen 810, 811 en 814 zijn.

7. In artikel 822, eerste lid, onderdeel c, vervalt: «het bevel tot afgifte geldt als op de voet van artikel 925 gegeven;»

8. In artikel 827, derde lid, wordt «de paragrafen 3 en 4 van de eerste afdeling van de Zevende Titel niet» vervangen door: de artikelen 808, 809, eerste lid, 810 en 811.

B. Indien het bij koninklijke boodschap van 9 november 1990 ingediende wetsvoorstel tot herziening van het scheidingsprocesrecht tot wet is verheven en in werking is getreden, wordt de wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering zoals vastgesteld in onderdeel B van artikel III van de onderhavige wet als volgt gewijzigd:

De vier nieuwe leden die in artikel 429c worden ingevoegd worden, onder vernummering van de leden 4–11 van dit artikel tot 8–15, genummerd 4–7.

C. Indien het bij koninklijke boodschap van 9 november 1990 ingediende wetsvoorstel tot herziening van het scheidingsprocesrecht tot wet is verheven en in werking is getreden, komt de wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek zoals voorgesteld in artikel IV, onderdeel F, onder 6, als volgt te luiden:

In het tweede lid van artikel 136 wordt het woord «vonnis» vervangen door: beschikking en wordt de zinsnede: de daartoe strekkende vordering of het daartoe strekkende verzoek werd ingesteld« vervangen door: het daartoe strekkende verzoek werd gedaan.

ARTIKEL VIII

Indien het bij koninklijke boodschap van 8 april 1991 ingediende wetsvoorstel tot wijziging van de Wet op de Jeugdhulpverlening en enige andere wetten tot wet is verheven en in werking is getreden, komt het eerste lid van artikel 406d, zoals dat is vastgesteld in onderdeel V, onder 2 van artikel IV van de onderhavige wet te luiden:

1. Bij iedere beschikking waarbij de gezinsvoogd machtiging wordt verleend om aanwijzing te geven tot een maatregel als bedoeld in artikel 260, derde lid, van dit boek stelt de rechter tevens vast hoeveel de ouders of – dezen onvermogen dan wel overleden zijnde – hoeveel de minderjarige, ter bestrijding van de kosten van bedoelde maatregelen, aan Onze Minister van Justitie of de in zijn naam optredende instantie moeten uitkeren.

Overgangsbepaling

ARTIKEL IX

Procedures waarin de inleidende dagvaarding is betekend dan wel het inleidend verzoekschrift is ingediend vóór het tijdstip van inwerking-treding van deze wet, worden geheel afgedaan met toepassing van het recht dat vóór dat tijdstip gold.

Slotbepaling

ARTIKEL X

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen, dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Staatssecretaris van Justitie,